

Suunnitelma oppilaan/opiskelijan suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä

(hyväksytty palvelulautakunta §71 8.6.2023)

1. Yleistä

Suunnitelma on lakisääteinen (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013, 13 §).

Peruskoulussa ja lukiossa pyritään edistämään hyvää työilmapiiriä, jossa kaikki työyhteisön jäsenet voivat hyvin. Oppilaalla/opiskelijalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön: fyysiseen, psyykkiseen, sosiaaliseen ja pedagogiseen turvallisuuteen.

Turvallisen opiskeluympäristön varmistaminen edellyttää suunnitelmallista toimintakulttuurin kehittämistä, yhteistä valmistelua ja yhteisten toimintatapojen luomista, minkä suunnitteluun osallistuu koulujen henkilökunta vastuuhenkilönä rehtori. Luokanvalvojilla ja ryhmänohjaajilla on vastuu oman ryhmänsä hyvinvoinnin edistämisestä ja haasteellisten tilanteiden käsittelystä oppilaiden ja tarvittaessa huoltajien ja muiden yhteistyötahojen kanssa.

Opetuksen järjestäjä vastaa koulun henkilökunnan ja hyvinvointialue opiskeluhoitopalvelujen henkilöstön perehdyttämisestä ja tarvittavasta koulutuksesta liittyen toimintatapoihin erilaisissa ongelmatilanteissa.

Luokanvalvojat/ryhmänohjaajat tiedottavat suunnitelman tavoitteista ja niiden mukaisesta toiminnasta oman ryhmänsä oppilaat/opiskelijat. Suunnitelma on pysyvä tiedotteena Wilmassa kaikkien oppilaiden/opiskelijoiden, huoltajien ja henkilökunnan luettavissa.

Oppilaitoskohtaisessa opiskeluhoitoryhmässä arvioidaan suunnitelman toteutumista ja päivittämistarvetta lukuvuosittain. Suunnitelmaa päivitetään tarvittaessa kouluilta saadun tiedon pohjalta kunnan opiskeluhoitoryhmän toimesta.

2. Toimenpiteet väkivallan, kiusaamisen ja häirinnän ehkäisemiseksi, niiden esiintyvyyden seuraamiseksi ja ongelmatilanteisiin puuttumiseksi sekä jälkiseurannan käytänteet

Kaikki työyhteisön jäsenet ovat omalta osaltaan vastuussa koulun työilmapiiristä. Työyhteisön jäseniin suhtaudutaan arvostaen ja toisten mielipiteitä kunnioittaen. Kiusaamista tai häirintää ei sallita ja esiintulleisiin ongelmiin puututaan välittömästi ja avoimesti asianosaisten kesken keskustellen.

Luokanvalvoja/ryhmänohjaaja on vastuussa ristiriitojen selvittämisestä oman luokkansa osalta. Rehtorin vastuulla on konfliktin selvittäminen oppilaan/opiskelijan ja opettajan välillä ja jos rehtori on estynyt esimerkiksi perhesyistä tai on osallinen konfliktissa, on vastuu vararehtorilla.

Työyhteisössä ei saa osoittaa fyysistä tai psyykkistä väkivaltaa toista kohtaan. Rehtori voi tarvittaessa edellyttää opiskelijalta lääkärintodistusta ennen opiskelijaksi ottopäätöstä osoittamaan kykenevyys väkivallattomaan käyttäytymiseen ryhmässä. Uhkaavan tai väkivaltaisen käyttäytymisen seuraukset on esitetty kurinpitosuunnitelmissa.

Ryhmäytymisessä uuteen luokkaan ja toveripiiriin auttavat luokanvalvoja/ryhmänohjaaja ja tukioppilaat/tutoropiskelijat. Luokanvalvoja/ryhmänohjaaja ja/tai opinto-ohjaaja keskustelevat joka lukuvuosi kahden kesken jokaisen oppilaan/opiskelijan kanssa, jolloin mahdolliset ongelmatilanteet tulevat oletettavasti ilmi. Kouluterveyskyselyyn osallistutaan säännöllisesti ja kunnan opiskeluhoitoryhmä päättää mahdollisista toimista tulosten parantamiseksi. Tasa-arvokysely suoritetaan vähintään kolmen vuoden välein ja tuloksista keskustellaan opettajankokouksissa, luokanvalvojan/ryhmänohjaajan tunneilla sekä oppilaskunnan hallituksessa ja pohditaan ratkaisut mahdollisiin ongelmiin.

Yksilöllinen tuki, tarvittava hoito, muut toimenpiteet ja jälkiseuranta

Ensisijaisen tärkeää on, että tilanteisiin puututaan heti johdonmukaisesti ja asia hoidetaan loppuun asti.

Mikäli kiusaamista, väkivaltaa tai häirintää on tapahtunut, eikä asiaa saada keskustelemalla sovittua, käsitellään asia peruskoulussa Kiva koulu -työryhmässä sekä teon tekijän että kohteena olevan osalta. Tapahtunut teko yksilöidään ja päätetään jatkotoimenpiteistä sekä seurannasta. Harkinnan mukaan ollaan yhteydessä koulun ulkopuolisiin tahoihin (esim. terveydenhuolto, sosiaalitoimi, poliisi).

Lukiossa asia käsitellään opiskeluhoollon asiantuntijaryhmässä sekä teon tekijän että kohteena olevan osalta. Tapahtunut teko yksilöidään ja ko. tilanteeseen sopiva asiantuntija (esim. kouluterveydenhoitaja) ratkaisee tarvittavan hoidon ja ohjaa opiskelijan siihen. Vastaava asiantuntija seuraa hoidon etenemistä ja asiantuntijaryhmä arvioi asian käsittelyn onnistumista.

Yhteistyö huoltajien kanssa

Koulun opettajan tai rehtorin tulee ilmoittaa tietoonsa tulleesta koulussa tai koulumatkalla tapahtuneesta häirinnästä, kiusaamisesta, syrjinnästä tai väkivallasta niistä epäillyn ja niiden kohteena olevan oppilaan/opiskelijan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle (POL 29§, LL 40§).

Täysi-ikäisen opiskelijan kohdalla huoltajaan ollaan yhteydessä opiskelijan luvalla.

Yhteistyö tarvittavien viranomaisten kanssa

Opiskeluhoollon henkilökunta ottaa yhteyttä tarvittaviin koulun ulkopuolisiin viranomaisiin. Kaikista rikoksista, kuten fyysisestä väkivallasta, ilmoitetaan poliisille. Lastensuojeluilmoitukset tehdään opiskeluhoollon suunnitelman mukaisesti.